

שיעור מס' 51 המועדות - מהתורה די-אשין (מקובץ) הל' בי"ח - ד"ר יונתן גרוסמן

מכללת הרצוג-גוש עציון
ימי עיון בתנ"ך
קיץ תשס"ט

ב"ה

פרק המועדות (ויקרא כ"ג)
 ימי עיון בתנ"ך, תשס"ט, יונתן גרוסמן

חג המצות בבמדבר כ"ח, טז-כה	חג המצות בויקרא כ"ג, ה-ח
ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח לה'.	בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח לה'.
ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג שבעת ימים מצות ואכל.	ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות לה' שבעת ימים מצות תאכלו.
ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו.	ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו.
והקרבתם אשה עלה לה' פרים בני בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה תמימים יהיו לכם. ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל תעשו. עשרון עשרון תעשה לכבש האחד לשבעת הכבשים. ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם. מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד תעשו את אלה. פאלה תעשו ליום שבעת ימים לחם אשה ריח ניחח לה' על עלות התמיד יעשה ונסכו.	והקרבתם אשה לה' שבעת ימים
וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו.	ביום השביעי מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו.

רמב"ן על ויקרא כ"ג, ב:

"דבר אל בני ישראל אין לכהנים עסק בענין המועדות יותר מאשר לישראל בהם, על כן לא הזכיר בפרשה הזאת אהרן ובניו רק 'בני ישראל' שיכלול את כולם כאחד, כי לא יפרש קרבנות המוספים בפרשה הזאת אבל הזכיר המועדים כאן בתורת כהנים בעבור שהם ימי הקרבנות, וירמוז אליהם כמו שאמר 'והקרבתם אשה לה'', ואמר בסוף הפרשה 'אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קדש להקריב אשה לה' עולה ומנחה זבח ונסכים', אבל לא האריך לבאר המוספים, שלא רצה שינהגו להם במדבר. ואחרי שמנה באי הארץ בחומש הפקודים וצוה 'לאלה תחלק הארץ', ביאר המוספים כולם בפרשת פינחס שיעשו אותם בארץ מיד ולדורות".

המשך דברי רמב"ן שם :

"והנכון בעיני כי פירוש 'מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדי, על הנזכרים למטה בפרשיות, בחדש הראשון וגו', ולכן חזר שם פעם אחרת 'אלה מועדי ה'', בעבור שהפסיק בענין השבת. והנה אמר מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קדש אלה הם מועדי **במלאכת עבודה**, אבל השבת תשמרו לעשות אותה **שבת שבתון מכל מלאכה שבעולם**... וראיה לפירוש הזה, שלא הזכיר בשבת 'והקרבתם אשה לה' כאשר יזכיר בכל מועד ומועד, ואמר בסוף הפרשה (פסוקים לו לח) אלה מועדי ה' וגו' מקראי קדש להקריב אשה לה' וגו' מלבד שבתות ה', שאין השבתות בכלל מועדי ה'. וראיה עוד כי לא אמר בפרשה השניה 'וידבר ה' אל משה לאמר' כאשר אמר בכל מועד ומועד... וזהו מדרש חכמים שאמרו (תו"כ פרשה ט ז), 'מה ענין שבת אצל המועדות וכו'', כי אין השבת בכלל מועדי ה' כלל רק סמכו הכתוב להם".

מבנה פרשת המועדות

א. פתיחה: "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש..."

ב. שבת: "וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש... שבת הוא לה".

ג. פתיחה נוספת: "אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים" (ד)

ד. חג המצות:

בט"ו בחודש הראשון חג שבעה ימים שתחומים בשני ימי קודש.

ה. העומר ושתי הלחם:

"והניף את העמר לפני ה'"; "תנופה לפני ה'"

"חקת עולם לדתיתכם בכל משבתיכם"

"ויקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם".

ו. "זכרון תרועה מקרא קדש".

ה. 1. יום הכיפורים:

"לכפר עליכם לפני ה' אלהיכם"

"חקת עולם לדתיתכם בכל משבתיכם"

"וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה"

ד. 1. חג הסוכות:

בט"ו בחודש השביעי חג שבעה ימים שתחומים בשני ימי קודש.

ג. 1. חתימה: "אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש" (לו).

ב. 1. השלמה לחג הסוכות: "אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי..."

תחגו את חג ה' שבעת ימים

ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון.

... ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים.

ותגתם אתו חג לה' שבעת ימים בשנה

חקת עולם לדתיתכם בחדש השביעי תחגו אתו.

בסכת תשב שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת".

א. 1. חתימה נוספת: "וידבר משה את מעדי ה' אל בני ישראל".